

YHTEISÖLAUTAKUNTA

1000e	**TP 2022	TA 2023	TA 2023 muutos	MTA 2023	Toteuma 31.12.2023	To- teuma %
Toimintatulot (ulk)		299	37	336	348	103,8 %
Toimintamenot (ulk)		-3 781	-245	-4 026	-3 836	95,3 %
Toimintakate (netto)		-3 482	-208	-3 690	-3 488	94,5 %
Toimintatulot* (ulk ja sis)		299	37	336	352	104,9 %
Toimintamenot* (ulk ja sis)		-6 181	-245	-6 426	-6 369	99,1 %
Toimintakate (netto ulk ja sis)		-5 882	-208	-6 090	-6 017	98,8 %
Laskennalliset kustannukset						
Poistot ja arvonalentumiset		-605	0	-605	-379	62,5 %
Muut lask. vyörytystulot		0	0	0	576	
Muut lask. vyörytyskustannuk- set		-147	0	-147	-961	653,9 %
Kokonaiskustannukset (ulkoiset-, sisäiset- ja vyörytys menot sekä poistot)		-6 933	-245	-7 178	-7 709	107,4 %

* valtuustoon nähden sitovat erät

** TP 2022 eurot perustuvat ko. vuosien organisaatiorakenteeseen

Merkittävimmät talouden poikkeamat

Yhteisölautakunnan palvelussuunnitelman ulkoisten menojen toteuma on 95,3 %. Tuottojen toteumaprosentti on 103,8 ja toimintakatteen toteumaprosentti on 94,3. Muutostalousarviovalmistelun yhteydessä lautakunnan alaiseen palvelusuunnitelmaan on päätetty yhteensä 245 000 € lisää toimintakuluja ja 37100 € toimintatuottoja. Jäljempänä on selostettu talousarviopoikkeamien sisältöjä tarkemmin.

Ulkoisten menojen kasvua on hillitty toiminnan rationalisoinnilla. Tuottojen toteuman ylitys selittyy liikuntatilojen ja -alueiden taksojen tarkistuksella sekä vuorojen laskutuksen systemaattisella kehittämisellä. Lisäksi kirjaston myöhästymis-/varausmaksut ylittivät 61 %, sillä samanaikaisesti kirjaston käyttö lisääntyi yli 20 %.

Suurin muutostalousarvion osuus on kolmen kouluyhteisöohjaajan siirtyminen nuorisopalveluihin palkkamäärärahoineen.

Lempäälä-areenan varusteluun liittyvät hankinnat ovat olleet noin 70 000 €, jotka aiheuttivat aiheet, tarvikkeet ja tavarat tiliryhmän ylityksen.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan havainnot

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenne vakiintuu hitaasti, mutta säännöllinen kokoontumisaikataulu teemavuosikelloineen on antanut rakenteelle pohjan. Hyte-yhteistyöryhmän jäsenten vaihtuvuus ja jäsenten sitoutuminen hyte-työhön hidastaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä Lempäälän kunnassa. Kumppanuustiimien jäsenistöstä hyvinvointialueen henkilöstöllä on ajoittain haasteita päästä kumppanuustiimien tapaamisiin. Kuitenkin kokonaiskoordinaation näkökulmasta hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen rakenne on vakiintumassa ja työskentelyn sujuvuus kehittyy jatkuvasti.

Lomakauden ilmiöt, kuten väkivalta ja ilkivalta, ovat olleet aikaisempien vuosien tasolla. Saapas-toiminta on omalta osaltaan hillinnyt nk. ylilyönnejä ja liikuntapaikkoihin kohdistunut ilkivalta on ollut aikaisempia vuosia vähäisempää. Syksyn loma-ajat on tuonut Lempäälä-taloon lieveilmiöitä ja häiriökäyttäytymistä muun muassa pääkirjaston tiloissa on ollut jonkin verran. Siirtämällä nuorisotyön resursseja kirjastotiloihin, on yleistä levottomuutta saatu hillittyä.

YHTEISÖPALVELUIDEN HALLINTO- JA ALUEELLISET PALVELUT

Uutena lautakuntana 1.1.2023 lukien aloittaa Yhteisölautakunta. Yhteisöpalveluiden hallinto- ja alueelliset palvelut vastaa palvelualueen yhteisten asioiden hoidosta ja koordinoinnista, lautakuntatyöskentelyn sujuvuudesta sekä yhteistoiminnasta muiden palvelualueiden ja prosessien kanssa. Uuden kunnan myötä korostuu sujuva yhdyspintatyö Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Lisäksi tehtävänä on tukea Lempäälän kuntastrategian jalkauttamista edesauttamalla tehtävälalueiden tavoitteiden toteutumista sekä hallinnon ja talouden sujuvaa hoitamista reagoimalla proaktiivisesti toimintaympäristön muutoksiin. Lisäksi hallinnon alle on asemoitu yhteisöpalveluiden hankkeet, osallistuva budjetointi, avustukset ja taiteen perusopetus sekä kunnan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ koordinaation, yhteistyön ja raportoinnin osalta. Taiteen perusopetuksen osalta musiikin ja kuvataiteen perusopetusta järjestetään Pirkan opistossa. Lisäksi kunta avustaa tanssin ja käsityön taiteen perusopetusta. Kunnassa on tarjolla yksityisten oppilaitosten tarjoamana myös käsityön, musiikin ja teatteritaiteen taiteen perusopetusta.

Yhteisöpalveluiden palvelualue on neljän tehtävälueen kokonaisuus: kirjastopalvelut, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä kulttuuripalvelut. Yhteisöpalvelut on hyvinvointia edistäviä palveluita, jotka kohdentuvat kaikkiin väestöryhmiin eri elämäntilanteissa ja aktivoivat kuntalaisia niin ohjattuun kuin omaehtoiseen toimintaan. Yhteisöpalvelut edistää osallisuutta kuntalaisia koskeissa keskeisissä palvelualueen päätöksissä osana kuntalain säädettyä kunnan velvollisuutta huolehtia asukkaiden osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksista. Yhteisöpalvelut toteuttaa tehtäviään yhteistyössä kunnan eri toimialojen, julkisen-, yksityisen, kolmannen ja neljännen sektorin sekä kuntalaisten välillä.

Yhteisöpalvelut toteuttaa tehtävissään lakia sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä § 6 sekä lakia yleisistä kirjastoista, liikuntalakia, lakia kunnan kulttuuritoiminnasta ja nuorisolakia.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.12.	Tilannepäivitys
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Vakiinnutetaan hyvinvoinnin edistämisen ja ehkäisevät päihdetyön rakenteiden toimintaa tukemalla kumppanuustiimien toiminnan käynnistymistä ja hyvinvointisuunnitelmien ja -ohjelmien toimeenpanoa rakenteessa.	Hyte-työryhmän ja kumppanuustiimien vuosikellot ovat käytössä.	Hyte-työryhmän vuosikello on luotu ja sen luomiseen on useimmat työryhmän jäsenet osallistuneet. Hyte-työryhmä on kokoontunut vuosikellon mukaisesti yhteensä 14 kertaa. Kumppanuustiimeistä lasten ja nuorten kumppanuustiimi on kokoontunut 10 kertaa,	Toteutuu

			Ikäihmisten kumppanuustiimi on kokoontunut 9 kertaa ja työikäisten kumppanuustiimi 4 kertaa.	
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Kehitetään vaikuttamis- ja osallistumismahdollisuuksia osana kaikkien yhteisöpalvelujen toimintaa ja vahvistetaan järjestöyhteistyön rakenteita muun muassa käynnistämällä järjestöfoorumi ja seuraparlamentti.	Järjestöfoorumi kokoontuu 2 krt/vuosi, osallistujat lkm. Seuraparlamentti kokoontuu 2 krt/vuosi, osallistujat lkm. Yhteisökirje ilmestyy 10 krt/vuosi, osallistujat lkm.	Järjestöfoorumi on kokoontunut kaksi kertaa Osallistujia yhteensä 130 Seurafoorumi kokoontunut neljä kertaa Yhteisökirjeitä on lähetetty kahdeksan.	Toteutuu

Muut olennaiset tapahtumat

Vuoden 2023 aikana Pirkanmaan hyvinvointialue on tehnyt useita lausuntopyyntöjä alueensa kuntiin. Nämä lausuntopyyntöt ovat kuormittaneet hyte-yhteistyöryhmää ja vaikuttamistoimieliä erityisesti. Syyskaudella Lempäälässä tehtiin ikääntyneiden hyvinvointikysely, johon vastasi noin 680 yli 65-vuotiasta lempääläistä. Samanaikaisesti tehtiin työikäisten hyvinvointikysely, johon vastasi 1020 18–64 -vuotiasta lempääläistä.

Lempäälä-päivänä pidettiin järjestötori, johon osallistui yli kaksikymmentä järjestö-, seura- tai yhdistystoimijaa sekä Pirkan Opisto. Järjestötöriin osallistuneiden palautteena oli, että toiminnan tulisi vakiintua Lempäälä-päivän yhteyteen.

Demokratiaa on edistetty käyttämällä yhteisöbussi Lempiä ennakoäänestyspaikkana.

LIIKUNTAPALVELUT

Liikuntapalvelut toteuttaa liikuntalakia ja mahdollistaa eri väestöryhmien liikkumisen ja liikunnan harrastamisen elämänsä eri vaiheissa. Liikuntapalvelut järjestää terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen, tukee kansalaistoimintaa mukaan lukien seuratoimintaa, sekä koordinoi ja ylläpitää liikuntapaikkoja. Liikuntapalveluiden tehtävä tapahtuu eri toimialojen yhteistyönä ja kehittämällä paikallista, kuntien välistä ja alueellista yhteistyötä sekä huolehtimalla tarvittaessa muista paikallisiin olosuhteisiin ja tarpeisiin sopivista toimintamuodoista.

Teema	Talousarviotavoite	Mittari	Toteuma 31.12.	Tilannepäivitys
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Liikuntapalveluiden toimintojen uudelleenmuotoilun painopisteenä on kaiken ikäisten liikkumisen lisääminen sekä aktivoiminen, erityisesti huomioiden terveytensä kannalta liian vähän liikkuvat kuntalaiset sekä muun palvelutarjonnan ulkopuolelle jäävät kohderyhmät.	Suosituksella tai omatoimisesti ohjautuvien liikuntaneuvonta asiakkaiden määrä 50 hlö/vuosi.	Liikuntaneuvontaan ohjautunut 53 henkilöä. Asiakaskohtaamisia liikuntaneuvonnan osalta 135 henkilöä	Toteutuu
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Liikuntaneuvonta on kuntalaisten terveyttä edistävä hyvinvointipalvelu ja se on osa kunnan, järjestöjen sekä muiden toimijoiden ja hyvinvointialueen yhteistyössä toteuttamaa ennaltaehkäisevää elintapaohjausta.	Liikuntaneuvonnan palvelupolku laadittu yhdessä hyvinvointialueen kanssa.	Kokoonnuttu 5 kertaa Hämeen Liikunnan ja Urheilun sekä Pirkanmaan hyvinvointialueen kanssa. Alustava liikuntaneuvontapolku on laadittu yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa.	Toteutuu

			Potilastietojärjestelmän tunnukset on käytössä jokaisella terveystieteidenohjaajalla.	
--	--	--	---	--

Muut olennaiset tapahtumat

Unelmien liikuntapäivä 10.5. vietettiin palvelutaloilla ulkoillessa. Tapahtumaan osallistuivat vertaisohjaajat ja terveystieteidenohjaaja.

Liikuntapalvelut on järjestänyt useita yhteiskehittämistyöpajoja seurojen ja järjestöjen kanssa kesäkuussa hankitun Lempäälä-areenan käytöstä, materiaaleista ja välinehankinnoista. Lisäksi liikuntapalvelut kokeili ensimmäistä kertaa vakiovuorojaossa työpajatyypin yhteispalaverin, jonka tarkoituksena on seurojen välisen keskustelun ja yhteistyön lisääminen Lempäälän kunnassa.

Liikuntapalvelut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Sisäliikuntatilojen ilta- ja viikonlopun käyttöaste %			
liikuntahallit	78	80	91
muut sisäliikuntatilat	58	70	92
Terveys- ja erityisliikunnan ryhmät			
ryhmien määrä	34	40	42
osallistujien määrä	355	400	519
Vertaisohjaajatoiminta			
Koulutettujen vertaisohjaajien määrä	35	35	39
Liikunta-avustukset seuroille €/asukas	3,67	3,7	3,52

KIRJASTOPALVELUT

Kirjastopalvelut toteuttaa lakia yleisistä kirjastoista tehtävänänsä yleisen kirjaston toiminnan järjestäminen. Kirjastopalvelut on tarkoitettu kaikille väestöryhmille. Yleisen kirjaston tehtävänä on tarjota pääsy aineistoihin, tietoon ja kulttuurisisältöihin; ylläpitää monipuolista ja uudistuvaa koelmaa; edistää lukemista ja kirjallisuutta; tarjota tietopalvelua, ohjausta ja tukea tiedon hankintaan ja käyttöön sekä monipuoliseen lukutaitoon; tarjota tiloja oppimiseen, harrastamiseen, työskentelyyn ja kansalaistoimintaan; edistää yhteiskunnallista ja kulttuurista vuoropuhelua. Kirjastopalvelut toteuttaa tehtävänsä yhteistyössä muiden viranomaisten, kirjastoalan toimijoiden ja muiden yhteisöjen kanssa.

Teema	Talousarvio- tavoite	Mittari	Toteuma 31.12.	Tilan- nepäi- vitys
Hyvin- voinnin ja tervey- den edis- täminen (Hyte)	Turvallisem- mat kirjastoti- lat ja palvelut vahvemmin osaksi kunta- laisten arkea. Kirjastopalve- luiden katve- alueiden tun- nistaminen ja saavutetta- vuuden kehittäminen.	Turvallisemman tilan periaatteet käytössä Hakeutuvien palveluiden kehittäminen ja käyttöönotto. Kävijämäärien seuraaminen vuosina 2022–2024. Kirjastossa toteuttavien tapahtumien ja näyttelyiden määrän kehitys. Kasvu 5 %	Turvallisemman tilan periaatteet on toteutettu kirjalliseen muotoon tiloihin ja tapahtumiin. Yhteisöbussista lainattiin vuonna 2023 aineistoa 20 358 kertaa ja kävijöitä bussissa 10 325. Kirjastojen kävijämääriä seurataan vuositasolla 2022–2024. Kirjastoissa oli 205 617 kävijää vuonna 2023. Kirjastojen kävijämäärä nousi 22,1 % vuodesta 2022. Näyttelyiden ja tapahtumien määrä on kasvanut vuodesta 2022 vuoteen 2023. Tapahtumia järjestettiin 170 kappaletta. Tapahtumien määrä kasvoi 24,1 prosenttia vuodesta 2022. Näyttelyiden määrä on pysynyt samana kuin vuonna 2022.	Toteutu

Muut olennaiset tapahtumat

Kirjastopalveluissa on vahvistettu tiimirakennetta ja samalla tiimeille on keskitetty aineiston hankintaa.

Uusi yksikkö, yhteisöbussi Lempi, on aloittanut toimintansa ja kuntalaispalautteita on hyödynnetty Lempin aikataulu- ja pysäkkisuunnittelussa. Jo ensimmäisenä toimintavuotenaan Lempi on ohittanut suosiollaan lähikirjastot ja aikaisemmin Lempäälässä palvelleen Wallen.

Kirjastopalvelut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kirjastokäynnit / asukas	7,0	8,0	8,4
Kirjaston PIKI-verkkokäynnit / asukas	9,1	8,0	10,4
Lainat / asukas	19,3	16,0	19,6
Lasten ja nuorten kirjahankinta kpl	5 918	3 500	5 378
Lasten ja nuorten kirjasto-opetuksen osallistujamäärä	2 253	3 500	2 276

KULTTUURIPALVELUT

Kulttuuripalvelut toteuttaa lakia kunnan kulttuuritoiminnasta. Kulttuuripalvelut edistää kaikkien väestöryhmien yhdenvertaisia mahdollisuuksia ja osallistumista kulttuuriin, taiteeseen ja sivistykseen. Kulttuuripalveluiden tehtävänä on edistää kulttuurin ja taiteen yhdenvertaista saatavuutta ja monipuolista käyttöä; luoda edellytyksiä ammattimaiselle taiteelliselle työlle ja toiminnalle; edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä niihin liittyvää kansalaistoimintaa; tarjota mahdollisuuksia kulttuurin ja taiteen eri muotojen ja alojen tavoitteelliseen taide- ja kulttuurikasvatukseen; edistää kulttuuriperinnön ylläpitämistä ja käyttöä sekä paikallista identiteettiä tukevaa ja kehittävää toimintaa; edistää kulttuuria ja taidetta osana asukkaiden hyvinvointia ja terveyttä, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä sekä paikallista ja alueellista elinvoimaa; edistää kulttuurista vuorovaikutusta ja kansainvälistä toimintaa ja toteuttaa muita kulttuuriin ja taiteeseen liittyviä toimia.

Teema	Talousarviota- voite	Mittari	Toteuma 31.12.	Tilan- nepäi- vitys
Hyvinvoin- nin ja ter- veyden edistämi- nen (Hyte)	Kulttuuri ja -hy- vinvointi kuuluu kaikille, jota edistetään kult- tuurilähetteen käytön laajenta- misella uuteen käyttäjryh- mään.	Kulttuurilähettei- den lukumäärä ja osallistujat luku- määrä. 20 hlö.	Kulttuurilähetteitä on annettu 50 kpl, mutta lähetteellä palveluun osallistuneita asiakkaita ei ole toistaiseksi pystytty tilastoimaan. Toiminnan laajentamista erityistä tukea tarvitseviin lapsiin on suun- niteltu syksyllä 2023 ja toteutus tapahtuu kevään 2024 aikana.	Toteu- tuu
Yhteisölli- syyss ja osallisuus	Mielen hyvin- vointia lisäävä ja yhteishenkeä ko- hottava arkikult- tuuri tavoittaa kuntalaiset.	Kävijämäärät. Kasvu 10 % Asiakastyytyväi- syysskyselyt: 4/5 Yhteistyökumppa- neiden määrä, käyt- tämäärä, viestin- nän tilastot	Tapahtumien kävijämäärä vuonna 2023 oli 15 873. Kasvua vuoteen 2022 nähden on 11 %. Kulttuuripalveluiden 1. nykymuo- toinen asiakaskysely toteutettiin 9–10/2023. Kyselyn perusteella asiakastyytyväisyys on 3/5. Kulttuuripalveluiden kuukausittai- sen uutiskirjeen tilaajamäärä on 89.	Toteu- tuu

Muut olennaiset tapahtumat

Kulttuuripalveluiden ja järjestöjen välistä yhteistyötä on kehitetty vuonna 2023. Kulttuurifoorumit eli yhteiskehittämispöytämalli on kalenteroitu ja kulttuurin uutiskirje on ilmestynyt säännöllisesti. Uutiskirjeeseen kerätään Lempäälän kunnan tapahtumat ja kulttuuriuutiset, jossa toteutuu yhteisuutisointi. Lisäksi kulttuuripalvelut palkitsi ensimmäistä kertaa vuoden 2023 kulttuuritoimijan.

Kulttuuripalvelut	TP 2022	TA 2023	TP 2023
Kunnalta avustusta saaneiden yhteisöjen lukumäärä	19	16	24
Kunnalta avustusta saaneiden toimintaryhmien lukumäärä	-	2	-
Kulttuuriavustukset ja -stipendit €/asukas	1,2	1,6	1,6

NUORISOPALVELUT

Nuorisopalvelut toteuttaa nuorisolain mukaista toimintaa kunnassa. Nuorisotyön kohderyhmä on alle 29-vuotiaat. Nuorisopalveluiden tehtävänä on luoda edellytyksiä nuorisotyölle ja -toiminnalle järjestämällä nuorille suunnattuja palveluja ja tiloja sekä tukemalla nuorten kansalaistoimintaa. Nuorisopalvelut toteuttaa tehtävänsä yhteistyössä muiden nuorille palveluja tuottavien viranomaisten sekä nuorten, heidän perheidensä, nuorisoalan järjestöjen, seurakuntien ja muiden nuorisotyötä tekevien tahojen kanssa.

Teema	Talousarviota-voite	Mittari	Toteuma 31.8.	Toteuma 31.12.	Tilannepäivitys
Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (Hyte)	Syrjäytymisen ennaltaehkäisy tavoittamalla uusia nuoria olemassa oleviin palveluihin (muun muassa Saapas -toiminta, liikkuva nuorisotila) ja tapahtumiin ja vahvistamalla sekä yhteisöpalveluiden että eri sektoreiden välistä yhteistyötä.	Vapaaehtoisten ja koulutettujen ohjaajien määrä. Kasvu 10 %. Jalkautuvan nuorisotyön päivät/lukumäärä. 20 pvä.	Koulutettuja vapaaehtoisia 17hlö Saappaan päivistys-, koulutus-, kehittämisspäivät toteutuu tavoitteeseen.	Koulutettuja vapaaehtoisia 12 henkilöä on aktiivisesti toiminnassa mukana. Koulutettujen vapaaehtoisten määrä kasvanut, mutta toiminnassa mukana olevat on pysynyt samana. Saapastoiminta toteutunut 10 kertaa Liikkuva nuorisotila toteutunut 6 kertaa.	Toteutuu osittain
Yhteisöllisyys ja osallisuus	Nuorten kehittäjäryhmän pilotoinnin jatko	Osallistujamäärä/toiminta Asiakastyytyväisyyskyselyt: 4/5	Nuorten kehittäjäryhmä on avoin, jota toteutetaan nuorisotaloilla ja samalla saadaan	Kehittäjäryhmän pilotointi päätetty. Ryhmän tuottamia osallistamisen mahdollisuuksia kehitetty ja	Toteutuu osittain

			<p>palautetta arki-toiminnasta.</p> <p>Asiakastyytyväisyyskysely toteutetaan myöhemmin syksyllä 2023.</p>	<p>juurrutettu toimintaan.</p> <p>Toiminnansuunnittelukyselyitä toteutettu 4 kertaa.</p> <p>Asiakastyytyväisyyskyselyä ei ole toteutettu.</p>	
--	--	--	---	---	--

Muut olennaiset tapahtumat

Ideaparkin kanssa tehtiin sopimus nuorisotilan avaamisesta. Yhteiskehittämistyöpajoja pidettiin syyskaudella 2023 Ideaparkin toimijoiden, nuorten ja muiden sidosryhmien kanssa.

Syyskaudella on tehty neljä toiminnansuunnittelukyselyä yläkouluikäisille lempääläisille ja näihin kyselyihin on tullut yli 1000 vastausta. Kyselyt on toteutettu Lempäälän kolmella yläkoululla väli-tuntien aikana.